

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemš nedelje in praznike, ob 1/46. uri popoldne.

Štev. 280.

V Ljubljani, v četrtek 4. decembra 1884.

Letnik XII.

Rusini.

Med vsemi narodi avstrijskimi so gotovo Rusini v najslabšem položaju. Akoravno štejejo nad tri milijone duš, vendar so Poljaki gospodarji v hiši, in v državnem zboru nimajo niti toliko svojih zastopnikov, kolikor šteješ prstov na eni roki. Še pred kratkimi leti prezirali so jih popolnoma in spominjali so se jih z imenom le tedaj, ako so trdili, da jih ni. Merodajni avstrijski politiki so vedno trdili, da si je grof Stadion izmislil rusinsko narodnost proti Poljakom. Povdarjali so, da povzročujejo rusinsko gibanje le časnikarji, grška duhovščina in ruski rublji.

Prva nesreča Rusinov je ta, da govoré maloruski. Znano pa je, koliko sovražstvo proti Rusom je bilo razširjeno v Avstriji, in od tod tudi sovražstvo do Rusinov. Avstrijski Rusi ali ruski Avstrijci, kak zločin! Druga nesreča za-nje je ta, da se ločijo tudi po veri od svojih sodeželanov, Poljakov. Znana lublinska unija je sicer zmanjšala versko nasprotje, a razlika govora je ostala. V tem tiči vir narodnega nasprotja, to je rodilo nenaravne zveze Poljakov in Rusinov v preteklih letih. Rusini so se največ iz sovražstva do Poljakov oklenili najhujših naših sovražnikov. Glasovali so z vstavoreci na Dunaji in se protivili v galskem zboru vsakemu predlogu poljske večine. Saj tudi ni čudno!

V državnem zboru so drugi slovanski poslanci preslišali vsako njih težnjo le zaradi mogočnih Poljakov, nasprotno pa se nemško časopisje za-nje poteguje, akoravno le iz tega namena, da jih hujska proti Poljakom.

Rusini so Poljakom izročeni na milost in nemilost. Pozabili so Poljaki na jagelonsko idejo enakopravnosti ter vsiljujejo Rusinom svoj jezik v šoli in uradu. Poljska državno-zborska delegacija si je celó izgovorila, da šolska postava in njena novela ne veljate za Galicijo. Je li potem čudno, ako so neki elementi iskali zaslombe pri Rusih onkraj meje? Sploh jim pa tudi tega ne smemo šteti v poseben

greh, ker oni se le v slovstvu naslanjajo na ruske vzglede. Ali naši Nemci ne delajo enako, in kdo naj jim brani?

Ako Poljaki sovražijo Ruse, ker so jim raztrgali oprhnelo kraljestvo, ali so Rusini tega krivi? Zato smo pa z veseljem pozdravili predlog Romanzukov v galskem zboru, da naj se dovoli rusinskemu jeziku širji krog v ljudskih in srednjih šolah. Predlog se naslanja na postavo o podučnem jeziku iz l. 1867, 28. avgusta in zahteva, da se vstanové paralelni razredi v vsaki šoli, kjer je primerna manjšina druge narodnosti. Iz srca želimo, da bi Poljaki v prihodnjem zboru pritrdili temu predlogu in da bi se sorodna si naroda začela približevati drug drugemu, kajti to bi mnogo pripomoglo tudi k verskemu zedinjenju. Sprava med Poljaki in Rusini bila bi velike važnosti, ker avstrijski Slovani se morajo združiti proti nemško-madžarskemu židovstvu.

H-t-b-r.

„Luč na nebu“.

(Dalje.)

Veliko važnejši so še dogodki, ki so se vršili zadnja leta med vzhodnimi Slovani. Stoletno tlačenje katoliške cerkve na Ruskem je vsaj nekoliko prejenjalo in prognani pastirji so se smeli iz Sibirije zopet vrniti med svojo čedo. Res, da je to olajšavo povzročilo največ ruvanje nihilistično, ker vladar si je pač moral misliti, da je toliko več nezadovoljnejev, kolikor večje je zatiranje; a ta, na tak način dovoljena prostost je vendar katoliški cerkvi na Ruskem prav dobro prišla, da si vsaj nekoliko zaceli toliko še krvavečih in zevajočih ran. — Znamenita je tudi reformacija bazilijanskih samostanov v Galiciji, ki so bili pred 200 leti najboljša trdnjava zoper razkolništvo. Zastonj so skušali pravoslavni vladarji zanesti razkol tudi med Rusine, kadar koli so menili utihotapiti nesrečno seme med mirni narod, vselej so jim bazilijanci preprečili njihove naklepe. A

ta trdnjava katoliške vere proti vzhodni cerkvi je zgubila zadnji čas svojo veljavo; ne le da niso njeni vojaki odbijali sovražnih napadov, kakor bi morali, ločili so se od svojega prvotnega namena posebno zadnja desetletja tako, da so bolj branili sovražnika, kakor pa prijatelja. Znano je, da so postali ravno bazilijanski samostani gnjezdo velikoruskih in razkolniških idej, kjer so se delali načrti, kako bi v malo letih odpadel cel rusinski narod od Rima in tako pretrgal vso zvezo z naslednikom sv. Petra. Nevarnost je bila že velika, ker sovražstvo do Rima se je razširilo tudi med svetno duhovščino in že celó med prosti narod. Iz samostanov ubegli bazilijanci so prestopili rusko mejo, ter od one strani, kjer so bili popolnoma varni, ščevali narod in nčili v njem nezadovoljnost, doma so pa njihove nazore zagovarjali in razširjali posebno zastopniki liberalne rusinske stranke, ki so, kakor povsod, večinoma odvetniki.

Le nekoliko časa še in lok bi počil. Ali Leon XIII., „luč na nebu“, je zapazil še v pravem času pretečo nevarnost in iz nje izvirajoče posledke ter rešil tako katoličanstvu rusinski narod, ki je bil nekdanj ponos vse cerkve. Ker so odpadniki bili tudi največji nasprotniki Avstriji, je tudi ta podpirala sv. Stolico pri preosnovi rusinske cerkve. Lvovski nadškof je odstopil in semenišče, iz katerega prihajajo prihodnji dušni pastirji, ki so v vedni dotiki z narodom, se je preosnovalo. Vselil se je vanj zopet strogo verski in avstrijski duh. Zdaj je prišla vrsta na bazilijanske samostane, od koder je prišlo po največ vse gorjé. Samostansko zidovje vseh 14 samostanov je bilo skoro zapuščeno in brez stanovalcev. Mladega redovnika ni bilo skoro nobenega, skoro vsi so pobegnili na Rusko in odpadli od katoliške vere, tako, da je manjkalo le malo časa še in red bi izumrl. Tu je poklicala sv. Stolica jezuite in jim izročila Dobromilski samostan, da ustanove novicijate za bazilijance, ktere bi nato poslali v druge samostane, da se v njih poživijo prvotna disciplina. To je sicer važna, a tudi težavna naloga. Jezuitje, ki so

LISTEK.

Dvanajst večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

(Dalje.)

In to razvijanje godí se neprenehoma in se bo vršilo na vse veke, ker neka skrivna uvodna moč sili logični pojem, da stopi iz prazne veseljnosti v bogato raznovrstnost, tako se bolj in bolj spolnuje. Toda logični pojem kot neskončen mrje (hlepi) po neskončni popolnosti, ker pa te nikdar ne more uhiteti, posamne reči neprenehoma vničuje in nove vstvarja ali prav za prav on sam se vedno v novih oblikah prikazuje; tako se bo godilo na veke, na veke logični pojem ne bo dospel do neskončne popolnosti, v kateri bi se spočil, zatoraj bo pa tudi na veke hrepenel po nedosežnem idealu.

Prenesimo zdaj ovo fiziozijo na Preširna. Kakor vsakdo izmed nas, tako tudi Preširen ni bil drugega kakor posebna prikazen neskončnega logičnega pojma. V njem se je kakor v drugih inteligentnih bitjih neskončno bistvo posamljeno sebe zavedelo, kakor v drugih ljudeh je tudi v Preširnu neskončno bistvo upoznalo od ene strani vzor, po katerem mora

hrepneti, a videlo tudi od druge strani, kako daleč je še, neskončno daleč od vzora, ker življenje in sedanjost nikako se ne vjema z idealom. Od ene strani neskončno popolen ideal, od druge strani nezmožnost doseči ga, in vendar nestrpljivo silna, ker usodna, želja doseči ga. Tedaj večno hrepenenje po večno nedosežnem. To je nasprotje v človeku, ki je bistveno vstvarjen v dosego vekomaj nedosežnega. Človek sam je toraj samemu sebi živo nasprotje. A vendar vse to naravno nujno, tako, da drugače ne more biti — da, vse to božje, saj v človeku ali človek sam je neskončno bistvo po neskončnem spopolnjenju vekomaj hrepeneče. V posameznem človeku vidiš bogastvo samo, mišljenje, hlepenje, up in stok, solze človekove, vse to je božje; logičen pojem ali večna substancija misli in hlepi in upa in stoče in se solzi, zastonj, na vse veke zastonj dihteča po nedosežnem idealu. S kratka: zgodovina človeškega življenja je zgodovina logičnega pojma ali idealističnega boga. Taka božja prikazen v človeški podobi bil je Preširen. Kako ne? Vprašaj Stritarja. On ti tako-le modruje: „Vsak človek, ki ne plazi kakor brezumna žival po zemlji ne more, ko bi tudi hotel, sprijazniti se z življenjem, kakoršno je: Vstvaril si je v prsih ali prav za prav, prinesel je s seboj na svet podobo, ideal, kakoršen

bi moral biti človek, kakoršno življenje. Ta podoba, ideal, mu je last, ktera ga spremlja skozi življenje.“ Kaj misliš, da je Stritarju ta podoba, ta ideal? To je tisti ideal neskončne popolnosti, po katerem na veke zastonj hrepeni logični pojem. Kaj ne, da je tako? Poslušaj kaj dalje pravi: „čuti, kar je onstran, da mu bo večno nedosežno njemu je disharmonija vir globoke srčne otožnosti in neskončnega hrepenenja“. In: „to hrepenenje (po izvoljeni devici) je simbol hrepenenja po nedosežnem idealu“. Zatoraj pa: „taka v pravem pomenu poetična ljubezen pesnikova mora biti nesrečna“.

„Ljubezen Preširnova do izvoljene bila je sicer resnična, toda ona ga je tako rekoč vzbudila, mu srce odprla in hrepenenje po nji bilo je uvodno hrepenenje po idealu, je prav za prav odvalilo kamen od srca, da se je odprl vir neskončnega hrepenenja, ktero je moralo na dan preje ali kasneje. Zatoraj je pa „otročje vprašanje, kaj bi bilo, ako bi uslišana bila Preširnova ljubezen“. To nesrečno hrepenenje po idealu, nesrečno pravim, ker po nedosežnem idealu, bilo je v Preširnu usodno, da se mu ni mogel ogniti. Ker, kakor je na eno stran „prinesel seboj na svet podobo, ideal kakoršen bi moral biti človek“, tako je na drugo stran vržen v realno življenje, ki „se nikakor ne strinja s podobo,

prevzeli novicijate, niso našli nasprotnikov samo med Mlado-Rusini, napadali so jih tudi rusinski duhovniki in stari bazilijanci, ki so jezuitom očitali, da so jim odvzeli Dobromilski samostan in so se po sili vrinili v rusinsko cerkev, ki ne pozna drugih menihov razun bazilijancev. Ali jezuitje so prišli v Dobromil le na povelje sv. Očeta in so prevzeli bazilijanski novicijate le za toliko časa, da se preosnova dovrši. Tudi niso prišli prvič med Rusine, enako nalogo, kakor jo imajo zdaj, imeli so že pred 200 leti, ko so na občno zadovoljnost preosnovali bazilijanski red.

Razburjenost je bila velika, menihi, duhovniki in ljudstvo so oporekali ter žugali z odpadom, ako jezuitje ne zapusté dežele, pa avstrijska vlada se je ravno tako malo ozirala na njihovo neopravičeno očitjanje, kakor Rim. Ker sta spoznala, da se bazilijanski red mora preostrojiti in da so jezuitje za to najbolj sposobni, sta jih le še bolj podpirala. Zdaj se je vrišče večinoma že polegel. Ko so letos napravili Mlado-Rusini tabor v Lvovu posebno z ozirom na bazilijance in jezuite, ni bilo navzočega nobenega duhovnika in tudi neduhovnikov ni bilo veliko. Novicijate v Dobromilu pa pod nadzorstvom jezuitovskim kaj lepo napreduje in je imel v enem letu več novicev, kakor pa prej v desetih letih. Nevolja starih bazilijancev se je pa tako umaknila zdravemu razumu, da je več prej tako strastnih nasprotnikov preosnove, prostovoljno vstopilo v Dobromilski samostan, kjer hočejo še enkrat v družbi mladih sobratov novicijate ponoviti. To je pač najboljši dokaz, kako potrebna je bila preosnova in najbolj opravičuje korak sv. Stolice, ki je izročila ta posel jezuitom. Tako bo v malo letih na novo poživljeni bazilijanski red zopet to, kar je bil toliko stoletij, zaščitnik prave vere in njena nepremagljiva trdnjava proti razkolu, ki se bo brez vspeha zaganjal v njo. Pa ne samo to. Bazilijanski red bo, kakor je rekel Leon XIII. oni nevsahljivi studenec resnice, ki bo pošiljal svoje blagodejne vode po osušeni domovini razkolnikov, bazilijanski red je oni most, ki vodi iz razkola v Rim, ki bo združil vzhod z zapadom in na njem si bote podale roke toliko časa ločene cerkve. Bog daj, da bi se kmalu zgodilo! Most je zopet trdno postavljen in pomirivši se rusinski narod nam pravi, da si ne pusti iztrgati iz srea najdražjega zaklada prave vere, katero pa hoče deliti s svojimi sedaj še ločenimi brati. Zgodnja danica, srečna napovedovalka vesele prihodnosti sije tudi nad rusinskim narodom, ki bo s svojim poživljenim bazilijanskim redom kazal bratom onstran meje pot v naročje prave cerkve. Rusini so zopet postali oni svetilnik, ki pošilja svojo luč v temno razkolništvo in vabi z mogočnimi valovi se boreči ladiji ruske cerkve v varno pristanišče katoličanstva.

„Luč na nebu“, „lumen in coelo“, je dejal menih Jeremija, bo 263 naslednik sv. Petra. Kako krepko izražajo te besede delovanje in prizadevanje Leona XIII.! „Luč na nebu“ je bila ona slavna okrožnica „Grande munus“, ki je določila, naj se slovanskima blagovestnikoma skazuje po vsem širnem svetu čast, ktere so deležni največji svetniki. Svitla luč se je prikazala na slovanskem obzorji pri

tej priložnosti, ko je slavni naslednik Janeza VIII., s tako častjo počastil slovanske narode in izrekel svoje trdno prepričanje, da je Bog v svoji neskončni previdnosti izvolil nepopačene Slované za kaj posebnega. Milobno je jela ta luč na nebu, ta srečna zarja srečne prihodnosti razlivati svoje, srce ogrevajoče žarke v srce vsakega Slovana, katoličana ali pravoslavnega, ko je imenovani papež kot predobri oče zbral okoli sebe zastopnike slovanskih narodov in jih prepričal o ljubezni, katero goji sv. Stolica do Slovanov. Ljubezen mora izvabiti nasprotno ljubezen in to se je tudi zdaj zgodilo. Slovani vzhodne ali grško-slovanske vere so začeli premišljevat ali je res v razkolništvu edina prava Kristusova vera, in ali je res rimska cerkev odpadla od načel in nauk, ki so se v prvih stotletjih krščanstva učili in ni marveč ravno narobe.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. decembra.

Notranje dežele.

V prvi seji *državnega zbora* danes bode vlada stavila predlog, da naj se za hudodelstva v sodnijskem področju Dunaj in Korneuburg še ne vpeljejo porotne sodnije in bo dokazala nujno potrebo, da naj se še na dalje obdrži izjemni stan. Vladi pač tega ne bo treba, kajti vsak poslanec, ki ni še s slepoto nemškega liberalizma vdarjen, bode spredvidel, da ravno sedaj, ko so anarhisti okoli Dunaja zopet [predznejši] postali in se je še večje predznosti nadjati, nikakor ni čas za vpeljavo porotnih sodnij za Dunajsko okolico.

„Vaterland“ ima prelep članek „*Oesterreich und der Katholicismus*“, iz kterega za danes zarad pomanjkanja prostora le par stavkov posnamemo. „Vaterland“ navaja nalogo Avstrije in njenih narodnosti v bodočnosti in s prstom pokaže na Balkan. Ondi je prostor, kjer se bo avstrijska bodoča moč razvijala na podlagi katoliške vere. Vsled tega pa tudi ni mogoče, da bi v Avstriji en narod čez drugega gospodaril, pač pak to, da so vsi narodi drug poleg drugega popolnoma enakovrni. To je pa ravno, kar Slovani zahtevamo, od kar se življenja zavedamo, Nemci nam pa trdovratno odbijajo. Avstrija Slovanov ne sme nič več zanemarjati, ako hoče svojo nalogo na izhodu prav razumeti, poleg tega mora pa lepo katoliška ostati, ako neče delati v prvi vrsti, ako bi Slované zane-marjala, za [pruskega] kralja, v drugi pa, ko bi versko malomarnost kazati jela, pa za ruskega cara. S papežem združena razprostrla bo pa prej ali pozneje svojo moč po Balkanu, kajti ond je njen prostor.

Slabo нравno spričevalo gledé političnega življenja dal je dr. Rieger *Slovakom*. Mogoče, da mu ta Čehom sorodni slovanski narod nekoliko mrzi, ker se je od njih politično in literarno popolnoma odtrgal in se tako rekoč Madjarom v žrelo vrgel, ki ga bodo polagoma omamili in — vgonobili. Le pogledjmo, pravi Rieger, kako žalostno je, da Slovaki v ogerskem državnem zboru ni jednega svojega poslanca nimajo. Vsi kar od kraja volili so zopet Madjare, in to je znamenje, da ta rod nima zadosti lastne moči, da bi se otrešel madjarskega jarma, o kterem toži, da ga žuli. Kako vse drugačni so po Ogorskem živeli Srbi in Rumunci politično zavedni,

če tudi pol toliko niso omikani, kakor Slovaki. Tistim je prva skrb, kolikor mogoče svojih ljudi spraviti v državni zbor, kjer se potem za-nje potegujejo. Slovaki pa, ki jih je blizu tri milijone, ki so pridni, delavni in izobraženi, niti jednega poslanca ne premorejo. K temu pride pa še žalostna resnica, da se je tudi med njimi vgnjezdila grda razvada, žganjepivstva, ki bo ta krepki slovanski rod popolnoma vničila.

Dunajski mestni očetje, posebno pa dotični odsek, ki ima nadzorovanje javnih zgradb, so se zopet jako vrezali s svojim sklepom o zabranitvi zgradbe tramvaja po „Babenbergerstrasse“, katero so hotli tudi s silo vstaviti, ako bi treba bilo. Ko so namreč dotični svoj trmoglavni sklep predložili cesarskemu namestniku, baronu Possingerju, v pregled, ga je ta v papirni koš vrgel in s tem zadevo enkrat za vselej rešil, magistratu je pa sporočil, da ta njegov sklep je neizpeljiv! Marsikdo si bo mislil, da je tukaj po samovolji vlade žaljena občinska samouprava. Pač je, toda v takih razmerah ni drugače in ni kaj drugega mogoče. Kjer občinska samouprava iz nagajivosti ali pa celó iz zasobne samopridnosti trmo pokaže, ond ima vlada nalogo s krepko roko vmes poseči, kar se je ravno na Dunaji zgodilo. Baron Possinger je že zopet pokazal, da mu Dunajski židje niso še sape zaprli, če tudi se župan in večina mestnega odbora od njih strahovati dá. Dunajski očetje so sedaj že v drugič osramoteni. Prvikrat jim je vlada štrono zmedla gledé živinskega somnja in tržnih komisarjev, ki so ond bogateli na škodo prebivalstva, sedaj pa zarad železnice.

Hrvaški deželni zbor sešel se bo na 28. decembra, da privoli budgetni provizorij za bodoče tri mesece v novem letu in izvoli regnikolarno deputacijo. Takoj, ko bote omenjeni dve točki v redu, razšli se bodo zopet zastopniki naroda, le budgetni odsek deloval bo še dalje. — Dijaški komitét na veliki šoli za osnovo velikega plesa na korist velikošolskemu podpornemu zakladu se je razšel, ker se niso zamogli zjediniti. Nekteri so nameravali banico povabiti za plesno pokroviteljico, večina se jih je pa temu protivila. Ker so spredvidili, da ni nobene sloge mogoče, se je odbor razpustil.

Vnanje države.

Bolgari so izdelali načrt, po kterem mislijo zgradbo vzhodne železnice pričeti in ga bodo predložili še temu zasedanji sobranja. Iz ravno tega namena odpotoval je ruski knez Hilkov v Carigrad, kjer bode visoko porto o nameravani zgradbi dostojno podučil. Bolgarska vlada pred vsem drugim predlaga, da bi se zgradba železnice že bodočo spomlad pričela na progi Niš-Sofija-Vakarel, ki bo blizu 115 kilometrov dolga. Gradila se bo na lasten račun in z lastnimi inženirji. Ko bode ta dokončana, spravili se bodo takoj na progo Sofija-Orhanie-Trnovo, ki se bo vezala s progo ki preko Šumlje pelje do železnice Ruščuk-Varna. Omenjena poslednja proga je sedaj v angleških rokah; Bolgarska vlada jo misli pa kupiti. Angleži jo silno drže in kakor se je pokazalo, dotična proga niti polovice tega ni vredna, kar sebični Angleži za njo tirjajo. Zato jo bode bolgarska vlada še enkrat ceniti dala in še le potem bodo „barantati“ jeli za njo. Prva cena, ki so jo Angleži od Bolgarov za njo zahtevali, je 50 milijonov frankov. Pri vsem tem se pa Bolgarci na rusko pomoč zanašajo, o kateri smo že poročali, da jih bode brezplačno preskrbela z vsem materijalom, kar ga jim bode za prvo vožnjo potreba.

Telegram iz Berolina poroča novico, da se je *Cumberland* do Windhorsta pismeno obrnil, za sedaj nikakih korakov več o njegovem imenu ne delati, dokler se ne prikažejo boljši in ugodnejši časi

ktero nosi v prsih“. Toraj kakor eno tako tudi drugo bilo je od njega čisti neodvisno, bilo usodno, ker našel je oboje že tako in ni mu ostalo drugo kakor udati se neizogibni usodi (!). In res, on bi sicer to nasprotje, to disharmonijo med idealom in svetom rad uglasil; toda, „ko pogleda v samega sebe, žalosten vidi, da tu on ne zadostuje idealu, in čuti slabost svoje volje, ker tudi njemu ni mogoče, popolnoma se oprostiti materije, ki ga teži in vleče k tlam; čuti, da njegove moči imajo ozke meje, pa kar je onstran njih, da mu bo večno nedosežno, zastonj mu je trud in hrepenenje, ko vidi in čuti vse to, nazadnje mu je še vera v sebe vzeta.“ Pogledjmo bolj natanko te besede. Hotel bi pesnik zadostiti idealu in premoči nasprotje, v katero je vržen, katero sam v sebi nosi, nasprotje med idealom in realnostjo. Toda v tem življenji mu ni mogoče, ker da doseže svoj ideal, moral bi se oprostiti materije, česar pa ni v stanu v tem življenji, toraj obsojen je vsaj do smrti nesrečno hrepeneti. Smrt še le oprostivši ga materije ga zná pripeljati do zaželjenega ideala. Zatoraj mora pa željno smrti pričakovati, da mora z vso močjo materijo moriti, da tem prej pride do ideala. Postojmo malo tu. Ideal človekov je toraj tak, ki loči človeka od materije in ker ideal ni nič drugega kakor človek v

najviši popolnosti, ki mu je mogoča, zatoraj človek, da bode pravi popolni človek, mora biti prost materije, tedaj brez telesa, tedaj tudi bistvo človekovo je čist duh. Duh in materija sta v človeku v to zedinjena, da se pred ko mogoče ločita. Zatoraj pa to zedinjenje nikakor ne more biti bistveno, da bi se mu reklo človek, ker človek doseže svojo popolnost le oddaljen od materije. To zedinjenje je in mora biti le usodno. Materija je duhu bistvena so-vražnica in duh je v njej kakor v ječi. Materija ima svoje nagnenje in teži k tlam, duh hrepeni kvišku, proti idealu. Zatoraj pa duh telesa ne more imeti v oblasti, ker zedinjenje je zunanje, a ne notranje, v eno bistvo. In tako materija v človeku divja po svojih slepih zakonih, duh pa to prenaša in trpi in neprenehoma želi oproščen biti. Človek za čine svojega telesa, zakonu sile podvrženega, odgovoren biti ne more, ker telo mu je bistveno sovražno. Glej, tukaj v človeku idealizem, ki poltost in mesena djanja v človeku načelno opravičuje.

Toda, ali ne priznamo tudi mi v človeški naravi boja med materijo in duhom, in da materija duha ovira od popolnosti. Da, priznamo, a učimo, da to nasprotje izhaja le od izvirnega greha, da je to nerednost v človeku, kterega bistvo je iz telesa

in duha, nerazdeljivo zedinjenih v eno celoto in da človek svoj ideal le kot dušno telesen, doseči zamore, da ločenje telesa od duše je, ker protinarravno, tudi protičloveško. In zatoraj, akoprav je v človeku razprtje, to razprtje vendar človek premoči more, ta mogočnost je v naravi človeški utemeljena, ker je duša forma telesa, in se dá, če tudi ne po naravni poti, vsaj pa po čeznaravni vresničiti. Toda vse drugače je reči: ako hoče doseči svoj ideal, mora se popolnoma oprostiti materije, tu je načelno nasprotje med duhom in telesom v človeku, to ga razdeli v dva dela, kterih vsak za-se ima svoje posebno bistvo, svoje moči, svoje težnje, tukaj je večno nemogoče podvreči materijo duhu, da bi človek kot dušno in telesno bitje dosegel svojo popolnost, svoj ideal. Kjer je namreč v bistvu absolutno nasprotje, tam jestvo ni bistvo, ampak pravi absurdum, nemogoče toraj tudi doseči tukaj ideal. Zatoraj je tukaj, kakor smo dokazali, izrečno pravi dualizem, ki poltost načelno opravičuje.

Kaj tedaj iz vsega posnamemo? Preširnova nesrečna ljubezen in obup, vse je bilo usodno. Usodno, da je ideal prinesel na svet, usodno, da je našel svet in sebe tako daleč od ideala, usodno tudi, da mu ni bilo mogoče premoči nasprotja, uglasiti disharmonije med idealom in življenjem, ker materija

za njegove namene. Cumberland še pristavlja, da morajo sedaj pred vsem počakati, da se dovrši diplomatičen korak ki se je od neke strani (menda Anglije) ravno kar storil, potem se bo še le videlo, ali bi se kaj dallo storiti ali ne.

Sedanja večina v **nemškem državnem zboru**, ki iz centra, t. j. katolikov, naprednjakov, socijaldemokratov, Poljakov, Francozov in Welfov obstoji, bo železnemu kanclerju pač še marsiktero noč spanje odnesla, če tudi se je o njej jako malomarno izrazil in ji je v obraz povedal, da si ji ne dá gospodovati. Takih večin kakor je ta, ki bi imela stališče v katerem so tako konservativne, svet tudi liberalne ideje zastopane, je na celem svetu silno malo; zato pa ima pravico do nade, da ji po celem nemškem cesarstvu ne bode manjkalo najkrepkeje podpore, ako bi Bismarka sitna muha pičila, da bi hotel sedanji nemški državni zbor, ki se po njegovih nazorih vse prizadeva, da bi cesarju in Bismarku vlado iz rok izpulil in sam postal vladna moč, razpustiti. Čem večkrat bodo odslej na Nemškem volitve, tem več prišlo bo Bismarkovih političnih nasprotnikov notri, ker mu ravno njegova velikanska samoljubnost ne pripušča priznanja pravice, po katerih posamične drobnine nemškega državnega zbora že zdavnaj roke steguje. Kar se jim posamič ni hotelo posrečiti, dosegli bodo z združenimi močmi. Večina bo ostala, Bismark bo šel, ali bo pa po njegovi smrti tudi s krvijo in železom skitano nemško cesarstvo v svoji sedanji podobi ostalo — kdo bi že danes to vedel. Bismark se sicer tolaži, da je nezadovoljnost razširjena edino le med strankami, možje politikarji pa trdijo, da ima taista svoje globoke korenine v posamičnih delih nemškega cesarstva, ki še niso prejšnje samostalnosti pozabili in se sedanje podrejenosti nikakor privaditi ne morejo.

Pismo, ki ga je kapucin o. Domenico Vicentini nesel iz Kahire od avstrijskega general konzula **Mahdiju**, zaradi vjetih misijonarjev, se glasi: „Mogočnemu gospodu Mohamedu Ahmedu! Med nami se je razširila dobra novica, da Vaša Visokost prav lepo ravna s misijonarji in nunami, ktere ste pri Dar-Nuba in Obejdu vjeli. Tako lepo ravnanje nas prav veseli. Vaša Visokost je pa iz pisma, ktero Vam je lansko leto meseca februarja naš konzul Hanzal iz Chartuma pisal, lahko spoznala, da so vsi ti misijonarji in nune pod varstvom mojega prevzvišenega zapovednika, avstrijskega cesarja. Visoki moj vladar ne čuva le teh nesrečnikov, temveč jih tudi kakor svoje lastne otroke ljubi ter je zaradi njih v silnih skrbeh in to tolikanj več, ker dan na dan dohajajo žalostna pisma od starišev in bratov teh nesrečnikov do Nj. Veličanstva, ki ga prosijo, da naj bi se jih vendar usmilil in jih oprostil. Če se spominjam, kolikošna da je Vaša dobrotljivost in če se pridenem, da ljudje, ktere imate vjete, niso nikdar najmanjšega hudodelstva storili, se mi oživlja pogum, da Vas prosim, da taiste zopet izročite prostosti in roditeljem njihovim. Vaša Visokost si s tem ne bode le pridobila zahvale teh nesrečnikov, temveč tudi božji blagoslov in pa občudovanje in pohvalo skupne Evrope, posebno pa ono mojega mogočnega zapovednika avstrijskega cesarja. Nepotrebno se mi zdi še pristavljati, da bomo, kar bo veljalo, za te nesrečnike, vse stroške mi poplačali in to jako točno. Ako se pa Vaši Visokosti ne zdi primerno teh vjetnikov spustiti, potem pa prosim, da izročite našemu poslancu spremljevalno pismo, ki bo imelo Vaš pečat, da nam bo mogoče potem odposlati novega poslanca, ki nam bo pošiljal vedna poročila o vjetih. Vaša Visokost bode naj prepričana, da se naš poslanec ne bo pečal niti s politiko niti z vojsko, temveč bo le samo tolažbo od ondot pošiljal našim bratom in sestram, ki že zdavnaj niso o svojih ljudeh prav nič zvedeli. Trdno se zanašam, da bote dobro sprejeli

je načelno duhu nasprotna, in dokler je ž njo, to je celo življenje, je absolutno nemogoče ideal doseči; a kar je najbolj žalostno, je ono usodno hrepenenje po večno nedosežnem, sila ga je nestrpljivo gnala doseči, kar se absolutno zgoditi ne more, ker vse bi bilo še dobro, le da bi se bil mogel ubraniti onemu nesrečnemu nerodovitnemu hrepenenju. Usodina sila ga je toraj gnala, da je ljubil, da je vsled ljubezni jel hrepeneti po idealu, usodina sila, da je ljubil brez vspeha, da je upal, zastonj upal, obupal, vse je moral tako biti, on je moral trpeti, upati in obupati. Saj lastna natora in okolnosti vstvarijo nekterega pesnika tako, da je posebno občutljiv za žalost in trpljenje, ktere ga je obilo po „tej solzni dolini“. Kakor čebela iz slednje cvetice méd, srka on strup in otožnost iz vsake stvari in prikazni. In surovi ljudje imajo navado, da oslepé ptiča, da jim slajše poje. Tak pesnik je pravi mučenik človeškega rodu, ker vzame vse naše gorje, prepeva ga v sladkih pesmih, ktere nam topé otrpla srca, on trpi, da se mi veselimo.

Tak je bil toraj Preširen!

Tak je bil toraj Preširen, od usode oslepljen tič! Kdo ne razume? Ako je toraj vse tako moralo biti, kdo bi se predrznil Preširna obsoditi? On ni ničesa prosto ravnal; znašal se je v nesrečnem nasprotju med življenjem in idealom, po katerem je moral

želje mojega zapovednika ter se Vam že naprej zahvalujem za Vašo dobroto in naklonjenost, ter se podpišem Vaši Visokosti vdani Gsiller, vodja avstro-ogerskega generalkonzulata v Kahiri“. Pismo je pisano v arabščini.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 1. decembra. Ko je po preteku dobrega pol leta priredila naša čitalnica 26. oktobra t. l. veselico, tedaj smo z veselim srcem hiteli v njeno svetišče s sladkimi nadějami, da bomo imeli jako zabaven in vesel večer. In res, nismo se motili. Igro „Lumpacij Vagabund“ igrali so naši vrli diletantje s tako natančnostjo in skrbnostjo, da bi jo boljše igre občinstvo ne moglo želeči. Posebno čudili smo se pa, kako da je zamogla Loška čitalnica tako težavno in veliko igro na oder vpeljati, igro, ki zahteva do trideset oseb. A nevstrašljivi pogum naših diletantov premagal je slednjič vse težave in neprijetnosti. — Pri tej priložnosti pa naj še omenim, da je ta veselica čitalnici mnogo koristila, ker se je iz čistega dohodka prenovil oder. — Veseli smo zapustili tedaj čitalnične prostore, želeč, da bi prav v kratkem zopet videli to igro na Loškem odru.

Preteklo je komaj par tednov in zopet smo dobili vabila k veselici, kojo je priredila čitalnica (16. novembra). Tudi ta večer je bil jako zabaven. Igra „Županova Micika“ igrala se je tako izvrstno, da je odveč nadalje razkladati in hvaliti posamezne osebe.

Komu se imamo toraj zahvaliti, da se je naša čitalnica zadnje čase jela tako veselo zopet gibati! Nihče drugemu, nego našim diletantom. Žrtvovali so vse svoje moči edino le v prid čitalnici, trudili se zboljšati materijelno njeno stanje.

Le tako napredujmo, saj smo si v svesti, da to storimo za narodno stvar; pokažimo da naša čitalnica zanaprej ne bode spala pogubljivo spanje, da ne bode zaostajala za sesticami svojimi, ampak se krepko in ponosno ravecitala. K. Ločan.

Z Notranjskega, meseca decembra. Ker nimam nič posebnih novic, dovolite, da besedo spregovorim o drugi reči. Znabiti ne bo zanimalo vsakega, a meni se zdi potrebna beseda za marsikoga.

Med knjigami, ktere je izdala družba sv. Mohorja za letošnje leto, je tudi „Slovenskega pravnik“, t. j. pouka o najpotrebnejših zakonih II. snopič, ki ga je za družbo spisal g. dr. Iv. Tavčar v Ljubljani.

Nisem se namenil kritikovati njegove pisave in znanstvenih juridičnih izrazov, akopram je dandanes navada, da se stvar prezira in po senci maha in se pšenica s plevami vred zametava. Dobro vém, da je slovenski pravnik spisovati težavna in jako kočljiva reč. Če bi o tem kaj nasvetoval, rekel bi le, da bi bila ta knjiga Slovincem še bolj po godu, ko bi bila pisana v krajših stavkih in sem ter tija ne imela nekoliko preveč lokalne sintakse. Sicer pa je ta pouk za slovenskega kmeta in posestnika gledé svoje vsebine velike važnosti. Za te-

zastonj hrepeneti. Njegovo življenje prav za prav je božja tragedija, glas večno nesrečnega nerodovitnega hrepenenja.

Tako najdemo tukaj Preširna v božjem svitu, božja njegova prikazen, up njegov in obup

Vprašam toraj: Ali se more bolj načelno in popolnejše obožiti človeka, pravim človeka Preširna, ž njim njegovo ljubezen ali strast, njegov up in slednjič celó obup? Preširen, pregrešni ljubezen vdani Preširen, strastni, do smrti strastni, v ljubezni in vinu razdjavši se Preširen predstavlja nam v boga, ktere ga posnemajmo! Mladina slovenska, čitaj, ljubi, obupaj, vse to je blago, je sveto, je božje. Toda dovolj bodi za nočoj. Prijateljevim besedam rad pritrdim od prve do zadnje.

M. Da, tudi meni se zdi, da se je češčenje Preširno predaleč gnalo.

J. Da, še enkrat rečem: Vsakemu svoje; tako tudi Preširnu, kar mu gre. A ne dajmo se od njegove pesniške prave velikosti tako oslepiti, da molimo njegove strasti in tako zatajimo vest in božjo in nrvstveno postavu.

M. Prav močno želim slišati, kaj še nadalje piše Vaš prijatelj.

J. Pojuternjem te pričakujem, Mirko.

M. Pridem prav rad, g. doktor.

(Dalje prih.)

gadelj bi se „Pravnik“ ne smel v nobeni kmečki hiši pogrešati, in naši kmetje in posestniki morali bi te zakone znati na pamet. Gospod dr. Tavčar je toraj pravo zadel, da se je kot strokovnjak tega dela lotil, ter ž njim razjasnuje našin kmetom veliko krivih zaumenov, zaradi kterih se je že dokaj lepega denarja zaman potrosilo. Zima z dolgimi večeri je prišla. Delo na polji in po nogradih praznuje. Jemljite toraj, kedar vam je prilika, branja večči gospodarji to knjižico v roke, tor prebirajte v njej stavek za stavkom tako dolgo, dokler ga bote prav razumeli in poučujate še svoje soseda. Koliko sovraštva, koliko pravi, koliko škode se bode, te nauke spolnovaje, lahko ognili!

Vsi tisti pa, kteri umejo brati, a niso še vpisani pri družbi sv. Mohorja, naj si I. in II. snopič te knjige omislijo, za naprej pa se tudi oni pri tej družbi vpišejo, kajti ta družba je ne le dika in ponos malobrojnega našega naroda, ampak tudi bogata zaloga vseh potrebnih poukov.

V letošnjem drugem snopiči namreč nadaljuje g. doktor pouk o testamentih ali oporokah. Tu bote izvedeli, kako vam je poslednjo voljo ustmeno ali pismeno zapustiti, da po vaši smrti ne bode prepirov in pravi, in bode res vaša volja pred postavu veljavna. Jako važna v tem poglavju je razprava o dolžnem deleži (Pflichttheil) o katerem je med ljudstvom našim veliko temé; zakaj, če umrje kak zapustnik brez zakonskih otrok, pa je v svoji oporoki brata, ali sestro ali svojo ženo prezrl, kako hitro so potem vsi ti pripravljeni, njegov testament ovreči! Koliko praznih potov! Koliko praznih stroškov si napravljajo! Toda „ni je postav, ki bi zapustnika silila, da mora svoje brate in sestre v testament postavljati“, bere se v knjižici. Na daljno vprašanje: „Kdaj sme zapustnik razdediniti nujnega dediča? to je: pustiti ga brez dedščine, pristavil bi bil jaz po §. 768 obč. drž. zak. še to-le: „Če je odpadnik od kršč. vere, in pa, če mladoletnik ali mladoletnica brez očetovega ali sodnije dovoljenja v zakon stopi;“ kajti tudi to se je med Slovinci že zgodilo, in ne bi bilo odveč, tudi ta vzroka jim v spomin sklicati; zlasti pa očetje pri svojih mladoletnih hčerah rado vedni vprašujejo, zakaj da morajo pred poroko svedok svojega dovoljenja seboj pred župnika voditi, rekoč, da bi se jim bil ta pot lahko prihranil. To pa se ravno iz tega namena godí, da mladoletniki ne izgubé svojih dedščinskih pravic.

V IV. (ne VI.) str. 214 govori „o postavnem nasledstvu“, in sicer posebej: Kdaj nastopi to nasledstvo? Ktere osebe se k temu kličejo? O šesterih vrstah teh sorodnikov. O postavni dedinski pravici zakonskih med saboj. O ravno teh pravicah nezakonskih otrok. Kdo so postavni dediči po duhovnikih. V V. stopci razpravlja pouk o „Volilih“; v VI. o „zapuščinski obravnavi“, kaj je in kako se izvrši? Kako se pogojno ali nepogojno za dediča izreče? O zapuščinskem inventarju in zapuščinskih upnikih, in kako se zapuščinska obravnava konča?

V IV. glavnem delu govori A. O lastninski (svojinski?) pravici. Hvaležni smo g. doktorju za kratko razmotravo s cerkvenim premoženjem (imetjem), kako in kdaj se sme prodati, ali obremeniti (belasten) ali v najem (zakup) oddati. Vendar bodi tukaj v boljši pouk cerkvenim načelstvom omenjeno, da njih podpisov poleg § 3 zak. od 2. jun. 1882, št. 24, drž. zak. nitreba več notarjem ali pred sodnijami ligalizirati, kakor v tej knjigi še stoji, temuč zadostuje potrdilo od škofijstva. Jako važna je razprava II., govoreč, po kaih načelih se ima gospodariti z občinskim imenjem, kako postopati občinskemu odboru, kedar hoče od svojega imetja kaj prodati, ali razdeliti ali v zakup dati, ali se na to zadolžiti. To dobro preberite, da se ne bode delalo s to imovino, kakor dela neka žival z mehom! Marsiktero napačno misel o svojinskih (lastninskih) pravicah odvzel vam bode § 380 obč. drž. zak., ki se razpravlja v tej knjigi v III. pododdelku. V IV. poučili se bote, kako je z izgubljenim živino, kako z rojem tujih bučel, kako z najdenimi rečmi postopati, in čigav je najden zaklad.

Pri najdenih rečeh bilo bi želeči, da, kakor je g. doktor po pravici na državljansko in kazensko postavu ozir jemal, bi bil poleg besed: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega“, še na struno lastne vesti, na Božje zapovedi malo udaril, da državljanski „jus“ pred Božjim sodiščem „injuria“ ne ostane. Popolno pa se zlagamo s kratko razpravo v V. pododdelku „o prečudni napačni veri, živeči med narodom slovenskem na veliko mu sra-

moto". Z razstavnimi škrami tiskani sklep naj bi vse povsod ostal v dobrem spominu, da ne bi se o tej sramoti nikdar več čulo. Potem pod št. VI. govori še o naravni in umetni „prirasti“ (prirastek, Zuwachs = odpadek, Abfall), n. pr.: Čigav je otok sredi vode? čigava je zapuščena struga? čigavo je naplavljenje? čigave so reke, vode, studenci? Čigavo je drevo na meji stoječe? Potem se v VII. poglavju vrsti razprava o „izročitvi“, po kateri se največ svojinskih pravic pridobiva ter ima zaradi tega v vsakdanjem življenju jako važen pomen, obsegajoč premakljive in nepremakljive reči. Tudi je govorica o vknjižbah (intabulacijah) s pristavkom o tožbi zaradi lastninskih pravic in poslednjič o „zastavni pravici“ vsled pogodeb, s katero še ne izvršeno razpravo je konec letošnjemu snopiču. Še bolj zanimive so pa vse te razprave vsled izglede iz vsakdanjega življenja. Prav prav želeli bi bilo, da bi si mogel g. doktor za sestavo in spisavo tega važnega in koristnega dela kaj več časa pridobiti; videti je namreč, da se vrli gospod le v naglici s tem delom bavi. Naj toraj g. doktorju ta naša želja, slovenskim gospodarjem pa njegova knjiga ostane srčno priporočena!

M. T.

Domače novice.

(Katoliška družba) sledila je sinoči z veliko pozornostjo preč. g. msg. kan. Jeranu, ki jo je v duhu vodil po sv. deželi od Jeruzalema do Betlehema in okolici. Le škoda, da se je zanimivo berilo prezgodaj končalo; sicer ga bode pa monsignor nadaljeval še več večerov. Udov se je zbralo precej lepo število, ki se je še obilnejši videlo nego prvo sredo-večer.

(Nova klasifikacija za učence ljudskih šol) izdala se je v ministerstvu za nauk in bogočastje. Vsled te veljale bodo za oceno dijaške uravnosti sledeče opazke: „popolnoma spodobna, spodobna, manj spodobna in nespodobna“; za napredek: prav dobro, dobro, zadostno, komaj zadostno in nezadostno; za pridnost: „vstrajna, zadovoljivna, ne enakomerna, pičila“; ke-daj da stopi v veljavo, ni povedano; prej ko ne pa že letos ob novem letu.

(Jug) je pritisnil posebno znatno med 12. in 1. uro popoldne, ter je h krati ves leđ spravil raz oken, kakor bi ga bil pomil. Tudi po cestah se pozná že gorak njegov dih. Sedaj le se bo še le pokazala prava plundra v Ljubljani, ako med sneg, ki vedno še gorkega solnea pričakuje, nekaj dežja pade, ktere ga bo jug ogreval. Kje so le letos Posaveci ostali s svojimi voznimi in nakidalcami, ki so druga leta v treh dneh iz cele Ljubljane sneg v Ljubljano zvozili.

(Tschinkelnovi firmi) se bo pomagalo. „Länderbanka“ na Dunaji priskočila ji bo na pomoč. Kakor se čuje, aktivno premoženje znaša več, kakor pet milijonov, kolikor je namreč dolga; kdor ga pa na sedem milijonov ceni, pravijo, da ga previsoko ocenjuje.

(Pomanjkanje zdravnikov) po deželi postaja po slovenskem vedno večje, če tudi se zadosti naše mladine temu med posvetnimi najlepšemu poklicu posveti. Vzrok bi vtegnil ondi biti, da se vsak mlad zdravnik rajše v mestu naseli, kjer se že te vrste učenjakov tako vse polno nahaja, na kmete pa nima čisto nobeden poguma podati se, kar pa ni čuda, kajti kaj mu zamore na prvi pogled priprosta vas le podati nasproti glavnemu mestu, kjer ima veselice, zabave in družčine na ostajanje, praksa pa tudi ni ravno najslabejša, ako je le količkaj spreten in srečen.

(Umerl je) na Štajarskem jako odličan rodoljub dr. Prus na 1. t. m. v Konjicah. Kakor „Südsteir. Post“ o njem piše, je bil ranjki poštenjak in vrl domačin vseskozi. Časten mu bodi spomin!

(Nestrpljivost Ptujčanov) bode že kmalo prislovna postala. Poročajo se nam od ondot prav čemerne novice, kako da se slabo razumejo med sabo častniki in nemčurji. Poslednji namreč po sili hočejo, da bi se častniki ne vdeleževali slovenskih predstav v čitalnici, da ne bi zahajali v slovenske kroge, temveč se edino le izveličavne nemške družbe držali. Častnikom pa tako zahtevanje že zaradi tega mrzi, ker nikakor ne morejo razumeti, kako in s kakošno pravico Ptujška nemška koterija njim ukazovati hoče, kaj bi smeli in kaj bi ne smeli. Naj si taista le zapomni, da je c. kr. vojak edino le

Bogu in svojemu cesarju, oziroma po njem podpisane-mu službenemu pravilniku odgovoren. Med meščani ga pa ni mati rodila, ki bi mu ukazati imel, kaj da sme in kaj da ne sme, dokler se dostojno in po postavah sploh obnaša. Naj se Ptuj le nikari ne šali. Vojaške garnizije sedaj niso ravno na ostajanje. Vojaška oblast naj se le na višjem mestu pritoži o nestrpljivosti meščanov in adijo — posadka gré drugam in Ptuj ostane kar je bil — zapuščeno nemčursko gnezdo.

(Dobrotljivost.) Gosp. Andrej Kovačič, znani dobrotnik šolske mladine v Barkovljah, obdaril je konec novembra šest otrok Barkovljanske šole z vso novo obleko. Pač posnemanja vredno.

Telegrami.

Dunaj, 4. dec. Finančni minister predložil je proračun za leto 1885 poslaniški zbornici in ga je na vso moč pojasnil. Po tem poročilu znašajo stroški 519,893.166 gld., dohodki pa 504,816.961 gld., primanjkuje toraj pet-najst milijonov gld. Nasproti lanskemu letu je primanjkljaj za celih 25 milijonov gld. manji. Ako se od bodočih stroškov odštejejo taisti za železnične zgradbe in druge izvanredne izdaje v skupni svoti 13,729.172, pravega deficita le še 1,347.033 gld. ostane. To pojemanje deficita ima svoj vzrok v vednem povišanju državnih dohodkov. Finančni minister pravi, da ima še naprodaj delnic Franc Jožefove železnice za 3·4 milijonov gld., katerih se pa ni še dotaknil. Kar bo potegnil za nje, obrniti hoče za pokritje deficita v letu 1885. Konečno pravi finančni minister, da se zavestno nadja, da se mu s pomočjo državnega zbora gotovo posreči doseči smoter, ki ga vlada že dolgo zasleduje: razširjanje namreč in vtrjenje temelja državnega gospodarstva.

Tuji.

2. decembra.

Pri **Maličih**: Josip Skutezki, trgovec, z Dunaja. — Adolf Wiese, trg. pot., z Dunaja. — Svetina, trgovec, iz Linea. — Amalija Burnik, zasebnica, iz Kamnika. — Josipina Novak, zasebnica, iz Šmihela. — pl. Obereigner, nadgojzdar, iz Schneeberga. — Globočnik, pos. tovarne, iz Železnikov.

Pri **Stonu**: Fischer, trgovec, s soprogo, z Dunaja. — F. Poll, trg. pot., z Dunaja. — Weiss, trgovec, iz Siska. — Ant. Koželj, zasebnik, iz Novimarfoka. — Urban Veber, posestnik, iz Zaliloga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Katarina Šorli, zasebnica, iz Gradca. — Marija Potvinšek, zasebnica, iz Maribora. — Wenezier, agent, iz Pulja.

Umrli so:

3. decembra. Anton Rekar, železnični konduktor, 39 let, Sv. Petra cesta št. 42, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. decembra.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl. 85 kr.
Sreberna	82 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „ — „
Kreditne akcije	306 „ 30 „
London	123 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 77 „
Francoski napoleon	9 „ 74 1/2 „
Nemške marke	60 „ 15 „

Od 3. decembra.

Ogerska zlata renta 6%	123 gl. 70 kr.
„ „ 4%	96 „ 10 „
„ papirna renta 5%	91 „ 05 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 105 „ — „
„ Länderbanke	104 „ — „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	572 „ — „
„ državne železnice	308 „ 80 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 135 „ 80 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 170 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 180 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109 „ 80 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50 „

Čitalnična Restavracija v Ljubljani.

Udano podpisani slav. p. n. občinstvu uljudno naznanja, da je začel točiti izvrstno

staro rumeno vino

graačaka g. K. Rudež-a in izvrstno

Puntigamsko salonsko pivo

à la Pilsen.

Za obilen obisk se toplo priporoča

(3) **Ivan Cesarić** restavrant.

Izvrsten med

(5)

(garantiran pitaneč)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

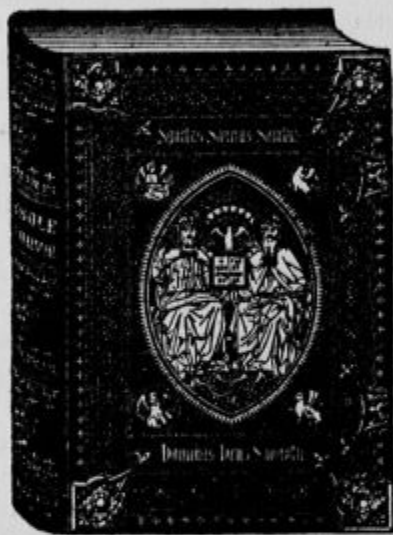
Oroslava Dolencu, svečarji v Ljubljani.

Dobiva se tudi med v satovji.

Ob enem priporočam visokočastiti duhovščini svojo

zalogo pravih garantiranih

voščeniš sveč.

„MISSALE ROMANUM“

izdaja l. 1884

s Proprijem

stane vezan:

- v črnem usnji z marmorirano, rudečo ali zlato obrezo 20—24 gld.;
- v rudečem šagrinu z zlato obrezo 25 gld. (ta vez odlikuje se posebno po svoji ličnosti);
- v finem rudečem šagrinu z jako okusnim zlatim vtiskom in zlato obrezo 30 gld.;
- v finem rudečem šagrinu z zaponami in rosetami iz novega srebra 35 gld.;
- v finem rudečem šagrinu z novosrebrno okovo 37 gld. 50 kr.;
- v finem rudečem šagrinu z zlatim vtiskom in barvanimi ulogami, s popolno okovo pozlačeno ali novosrebrno 45 gld.

Še fineje vezani s klepano srebrno ali zlato okovo itd. izdelujejo se le po naročilu in se po želji pošiljajo tudi posebna naznanila cene.

Ob enem priporočamo:

Missae pro defunctis

(editio S. Rituum Congregationis, hujus formae sexta in Folio)

za Avstrijo še s posebnim pridatkom.

Vezani komadi stanejo od 3—7 gl.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.